

LBS buriuotojo moralė¹, etika² ir etiketas³

Buriuotojo moralė – tai įprastinė aukšta žmogaus moralė, papildyta šiais punktais:

- Žmonių gyvybės gelbėjimas yra prioritetas uždavins bet kokio rango plaukime. Tai yra tradicija ir kiekvieno buriuotojo teisinė prievolė⁴. Gelbėjimo darbai turi būti organizuoti taip, kad nepadidintų galimų aukų skaičiaus⁵.
- Reikalauti atlygio už išgelbėtą gyvybę yra amoralu.
- Materialinius nuostolius, patirtus dėl gyvybės gelbėjimo, prisiima gelbėtojas.
- Yra moralu priimti savanorišką moralinę ir materialinę padėką už išgelbėtą gyvybę.
- Turto gelbėjimas yra komercinių derybų objektas. Turto gelbėjimo atlygis priklauso gelbėtojui tik tuo atveju, jei turtas yra išgelbėtas⁶.
- Savininko paliktas išgelbėtas turtas priklauso gelbėtojui.

Buriuotojo etika ir etiketas:

- Gerbti LBS, Klubų, Uostų ir Laivybos tvarką, bei paklusti jų patvirtintoms nuostatoms.
- Gerbti valstybinę vėliavą ir paisyti vėliavų etiketo.
- Būti moraliu, rodyti aukštos moralės ir etiško elgesio pavyzdį laive ir krante.
- Aukštai vertinti humorą ir sveiką protą⁷. Būti geros nuotaikos.
- Būti pasirengus pagelbėti vieni kitiems.
- Palaikyti draugišką ir pagarbią tarpusavio santykių atmosferą: niekas negali būti nubaustas už klaidas (padarytas ne iš blogos valios), – tik už jų padarinius⁸.
- Būti disciplinuotam ir vykdyti visus kapitono ir jo padėjėjų nurodymus.
- Uoste paklusti uosto kapitono ir uosto naudojimosi taisyklių tvarkai.
- Būti kultūringam⁹, kukliam, supratingam ir tolerantiškam.
- Išėiti iš jachtos tik gavus kapitono leidimą.
- Atplaukiant į uostą, būti tvarkingai apsirengusiam ir susitvarkiusiam.
- Palaikyti švarą ir tvarką jachtoje. Uosto teritorijoje ir būnant ant vandens draudžiama šiukšlinti¹⁰.
- Draudžiama kelti triukšmą, kuris viršija geros kaimynystės ribas uostuose.
- Praplaukiant sveikinamąjį objektą jachtą vairuojantis įgulos narys privalo atiduoti pagarbą „buriuotojiškai“ („buriuotojo“ pasisveikinimas aprašytas dokumente „LBS uniformos nuostatai“), arba iškeldamas ranką atviru delnu link sveikinamojo (priklausomai nuo atstumo tarp besisveikinančių), arba įgula turi trumpam nuleisti vėliavą (žr. LBS dokumentą „Vėliavų etiketas“).
- Pagarba sveikinamajam objektui atiduodama tuo momentu, kai objektas atsiduria jachtos traverse. Pirmasis pasisveikinama sekančiu eiliškumu:
 - išplaukiantysis iš uosto - sveikina grįžtantįjį;
 - grįžtantysis į uostą – sveikina stovinčiuosius jame;
 - lenkiantysis - sveikina lenkiamąjį;
 - plaukiantysis - sveikina stovintįjį;
 - mažesnė jachta sveikina didesniąją;

- visi - sveikina karinius laivus;
- prekybiniai laivai sveikinami pagal norą.
- Būtina atsakyti į pasisveikinimą.
- Su mažesne jachta, plaukiančia su burėmis, prasilenkiama iš pavėjo.
- Jachtos, plaukdamos variklio pagalba, prasilenkia kairiais bortais. Buriuotojai privalo laikytis Tarptautinės laivų susidūrimo jūroje prevencijos taisyklių¹¹.
- Mažesnė jachta netrukdo didesnės jachtos manevrams ir užleidžia kelią siauruose vietose.
- Uosto teritorijoje turi būti sveikinamasi su visais, net ir nepažįstamais buriuotojais.
- Stovint prie krantinės jachtos kapitonas pasitinka aukštus svečius krante prie jachtos trapo ar laiptelių.
- Įlipant ir išlipant iš jachtos svečiai prilaikomi ranka nepriklausomai nuo lyties.
- Įgula sunėša ir išneša iš jachtos svečių rankinį bagažą.
- Išlipant iš jachtos pirmenybę turi vyresnysis.
- Įlipant į jachtą pirmenybę turi jaunesnysis.
- Jachtoje vaikštoma su batais, turinčiais minkštus netepančius denio batus. Nevaikštoma su aukštakulniais batais.
- Prie stalo valgius pradeda ragauti kapitonas.
- Pagarbusis jachtos bortas – dešinysis¹². Per jį įlaipinami ir išlaipinami svečiai, atplukdžius juos valtele (įgulai skirtas kairysis bortas).
- Jachtos kajutėje ar jos kopkite svečiai sodinami dešiniajame borte.
- Įgulai išsirikiavus kairiajame borte – svečiai stovi dešiniajame borte.
- Dvigubas saliutas – laivuose, kai yra iškelta vėliava. Įlipant saliutuojama vėliavai, o paskui denyje budinčiam jūreiviui arba kapitonui. Jei vėliava neiškelta – saliutuojama tik vieną kartą. Užlipus į laivą saliutuojama prie borto klausiant leidimo likti denyje. Išlipant iš laivo saliutuojama budinčiam, prašant leidimo palikti laivą, o antrasis saliutas atiduodamas vėliavai išlipant.
- LBS klubų nariai turi teisę nešioti LBS arba Klubo, kuriam jie priklauso, buriuotojo uniformą.
- Klubų nariai dėvi LBS arba Klubinę buriuotojo uniformą regatų dienomis, klubo susirinkimuose, iškilmių metu (jei kitas rūbas nėra paminėtas), vizituodami kitas jachtas, klubus užsienyje, karo laivus ir konsulatus.
- Buriuotojo uniforma nedėvima, kaip kasdieninis drabužis.
- Buriuotoją, nepaisant šių moralės ir etikos normų, apie tai turi įspėti pirmasis tai pastebėjęs. Tai turi būti atlikta su humoru ir nepažeidžiant įspėjamojo žmogaus orumo¹³.
- Amoralūs ir neetiški poelgiai nėra toleruojami tarptautinėje buriuotojų bendruomenėje.
- Galima nusižengti taisyklėms, jeigu to reikalauja gera jūrinė praktika. Tačiau prieš darant tai, reikia būti tikram, kad galėsite įrodyti buvę teisūs¹⁴.

Paruošė jachtos kapitonas Artūras Dovydenas

¹ Moralė – dorovė, žmonių elgesį reguliuojančios dvasinės, o ne fizinės normos ir principai.

² Etika – žmonių elgesio normų visuma, kitaip tariant – kas yra “gerai” ir kas yra “blogai”.

³ Etiketas – nustatyta formali ceremonijų tvarka; kurios nors visuomenės dalies tinkamo elgesio normos; vienos profesijos arba tą patį pomėgį turinčių žmonių priimtos mandagumo taisyklės ir formos.

⁴ Žmonių saugumo jūroje konvencija “International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS), 1974.

⁵ Sakinys, papildytas LBS Taryboje 2004.11.30.

⁶ Tarptautinė atlygio už išgelbėtą turtą konvencija “International Convention on Salvage”, 1989.

⁷ Sakinys, papildytas LBS Taryboje 2004.11.30.

⁸ Sakinys, papildytas LBS Taryboje 2004.11.30.

⁹ Kultūra – istoriškai susiformavusi mentalinių reikšmių sistema, reguliuojanti žmogaus elgesį: kaip jie galvoja, bendrauja tarpusavyje, gyvena, valgo, ilsisi, linksmiasi.

¹⁰ Teršimo iš laivų prevencijos konvencija “International Convention of Prevention of Pollution from Ships (MARPOL 73/78), 1973, bei neekologiško antifūlingo kontrolės laivuose konvencija “International Convention on Control of Harmful Anti-fouling Systems on Ships, 2004.

¹¹ Tarptautinės laivų susidūrimo jūroje prevencijos taisyklės “Convention on the International Regulations for Preventing Collisions at Sea (COLREGS), 1972.

¹² Ši tradicija anksčiau buvo tiek stipri, kad kartą anglų laivyne numalšinus maištą sukilėliai karininkai buvo pakarti dešiniame borte, o jūrininkai – kairiame borte.

¹³ Sakinys, papildytas LBS Taryboje 2004.11.30.

¹⁴ Punktas, papildytas LBS Taryboje 2004.11.30.